

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117220687
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5117220687.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, proti žalovanému X. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. I. XXXX/X, o zaplatenie 13.738,13 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17Csp/144/2017-86 zo dňa 10. januára 2018 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu vo zvyšnej časti a vo výroku o náhrade trov konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 4.478,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 4.478,98 eur od 16.05.2017 do zaplatenia.

Strany **n e m a j ú** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.478,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % z danej sumy od 16.05.2017 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol právny vzťah na základe zmluvy o úvere z 11.05.2011, ktorý je vzťahom regulovaným zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Konštatoval, že „v zmluve sa nikde nenachádza“ údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k/ označeného zákona o výške splátok istiny, úroku, ktoré mal žalovaný žalobcovi zaplatiť; uvedená je iba celková výška mesačnej splátky. Nadväzne okresný súd uzavrel, že pre absenciu predmetnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. úver poskytnutý žalovanému nutné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatku. To znamená, že žalobca má nárok len na rozdiel medzi úverom 15.000 eur a žalovaným zaplatenou sumou 10.521,02 eur, t.j. 4.478,98 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Keďže žalovaný sa s plnením dotknutého dlhu ocitol v omeškaní, zaťažuje ho i povinnosť zaplatiť súvisiaci úrok z omeškania.

2. Okresný súd poznamenal, že je mu známe rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-42/15, z ktorého je zrejmy konflikt smernice 2008/48/ES s vnútroštátnym zákonom (129/2010 Z.z.). Konštatoval, že v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený. Zároveň nemohol smernici priznať ani nepriamy účinok, lebo možný eurokonformný výklad dotknutého zákonného ustanovenia by bol výkladom contra legem a takýto postup je v rozpore s princípom právnej istoty. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu.

Prihliadol na mieru úspechu strán sporu, pričom v prevažnej miere bol úspešný žalovaný, ktorému však žiadne trovy konania nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovieť v celom rozsahu (vrátane priznania trov právneho zastúpenia), alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Prioritne poukazoval na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-42/15 a na naň nadväzujúce rozhodnutie iného odvolacieho súdu v inej veci, podľa ktorých zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí obsahovať rozčlenenie splátky na splátku istiny, na splátku úrokov, prípadne splátku poplatkov. Mal za to, že judikatúra Európskeho súdneho dvora je všeobecne záväzná a akékoľvek vnútroštátne pravidlo (či už v zákone alebo vo vyhláske), ktoré je v rozpore s európskym právom, orgány daného štátu nemajú aplikovať.

4. Odvolateľ - s odkazom na všeobecné východiská, vrátane súvisiacej právnej teórie a rozhodnutí najvyšších súdnych autorít - namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Uviedol tiež, že (aj) vzhľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR a odlišné stanovisko podpredsedu Ústavného súdu SR má inštitút ochrany spotrebiteľa svoje limity. V otázke úroku z omeškania tvrdil, že napadnuté rozhodnutie sa zakladá na omyle v dokazovaní, lebo on (žalobca) požadoval sankčné úroky aj za obdobie od 04.07.2014 do 15.05.2017, ktoré mu okresný súd arbitrárne nepriznal.

5. Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý v odvolaní nenapadnutom výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 4.478,98 eur s príslušenstvom a v preskúmvanej časti bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

7. Neobstojí odvolacia námietka o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Odvolateľ len maximálne všeobecne odkazuje na ustálené východiská a závery týkajúce sa tejto náležitosti súdneho rozhodnutia, ale konkrétne nedostatky (napríklad, ktorý argument nebol dostatočne vysvetlený; ktoré argumenty sú navzájom protirečivé a podobne) odôvodnenia napadnutého rozsudku neuvádza.

8. V danej spojitosti je nutné zdôrazniť, že nie je porušením práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia - ako neoddeliteľnej súčasťou základného práva na spravodlivý proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu - ak odôvodnenie napádaného rozhodnutia nekorešponduje s predstavami niektorej zo strán sporu (v súdenom prípade žalobcu). Intenzitu zásahu spôsobilú prívodiť porušenie ústavných/základných práv dosahuje len odôvodnenie, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu, prípadne také, ktorého dôvody sú zjavné protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky alebo ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (bližšie napr. I. ÚS 344/10, III. ÚS 305/08). Odôvodnenie preskúmvaného rozsudku takúto charakteristiku rozhodne nespája.

9. Odvolateľ ani nerozporuje, že vnútroštátna úprava (osobitne ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v rozhodnom znení, t.j. v znení ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy - 11.05.2011) je v konflikte/rozpore so smernicou Rady 48/2008/ES. Je nepochybné, že pri transpozícii dotknutej smernice do právneho poriadku SR došlo k (nemalej) nedôslednosti. Súvisiace tvrdenie žalobcu o absolútnej prednosti európskeho práva (o zákaze aplikovania akýchkoľvek vnútroštátnych noriem, pokiaľ sú v rozpore s európskou úpravou) však nie je vecne správne.

10. Ako náležite konštatoval už okresný súd, priamy účinok smernice je v sporoch medzi jednotlivcami v zásade vylúčený. Nepriamy účinok je vo svojej podstate snahou o eurokonformný výklad vnútroštátneho zákonného textu. Daný postup má ale jednoznačne svoje limity. Tie spočívajú (okrem iného) v tom, že nesmú byť porušené všeobecné právne zásady, najmä zásada právnej istoty; preto eurokonformný výklad nemôže byť výkladom contra legem. Zároveň, vnútroštátne právo má byť posúdené ako celok a jeho ustanovenia môžu byť vykladané len za použitia vnútroštátnym právnym poriadkom akceptovaných výkladových metód. V tomto duchu ku konfliktu vnútroštátneho práva a práva Európskej únie pristupuje i Súdny dvor EÚ (bližšie napríklad rozhodnutie C-282/2010).

11. To znamená, že princípu právnej istoty korešponduje len rovnaký výklad rovnakých slov zákona a nesprávna transpozícia smernice EÚ nemôže byť odstraňovaná výkladom contra legem. Uvedené si uvedomil aj (slovenský) zákonodarca, keď od 01.05.2018 pristúpil k jednoznačnej zmene formulácie

textu spornej právnej úpravy. Inými slovami, eurokonformným výkladom nie je možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho účelu.

12. V záujme komplexnosti krajský súd v otázke rozčlenenia splátky dodáva niekoľko poznámok. Predmetné slovné spojenie sa vo vnútroštátnej úprave po prvýkrát objavilo v § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Zákonodarcom zvolená terminológia osobitne vymenúva splátky istiny, úrokov a iných poplatkov; (jednoduchý) gramatický výklad dotknutej normy tak umožňuje záver o nutnosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere (výslovne) rozčleniť splátku na splátku istiny, splátku úrokov a prípadne splátku iných poplatkov. Ustálená súdna prax však gramatický výklad považuje len za prvotný prístup k zákonnému textu, resp. pojmosloviu použitému normotvorcom. Z daného titulu krajský súd zohľadnil aj ďalšie výkladové metódy. Zásadnú výpovednú hodnotou v rozoberanej otázke prináša porovnanie jednotlivých časových verzií skúmaného zákonného textu (historický výklad) v spojení s dôvodmi, resp. účelom, ktoré kiedli k jeho zmenám (teleologický výklad).

13. Rozoberané slovné spojenie pôvodne (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z.) dokonca v plnom rozsahu znelo nasledovne: „Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť.“ Citovaný text úplne jednoznačne prezentuje úmysel zákonodarcu, aby obligatórnou náležitosťou spotrebiteľskej zmluvy bolo vnútorné rozčlenenie splátky na istinu, úroky a poplatky; súčet týchto položiek bol definovaný len ako fakultatívny (za splnenia stanovenej podmienky). Práve v tomto vyjadrení vôle zákonodarcu, keďže ide o prvýkrát použitý legislatívny pojem, možno ustáliť jeho skutočný úmysel.

14. Tento záver následne potvrdila aj aplikačná prax súdov, vrátane Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie pod sp. zn. 7Cdo 128/2016 zo dňa 29. novembra 2017; predovšetkým bod 19. jeho odôvodnenia). Jazykový aj logický výklad dotknutého znenia je jednoznačný a vyplýva aj z dôvodovej správy k predmetnému zákonu. Tá zdôrazňovala princíp minimálnej harmonizácie pri prevzatí Smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonných právnych predpisov a správnych opatrení v členských štátoch, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru.

15. Zákon č. 258/2001 Z.z. bol zrušený prijatím zákona č. 129/2010 Z.z., ktorým sa okrem iného implementovala Smernica Rady 2008/48 z 23.04.2008. Vo vnútroštátnom zákonnom texte posudzované slovné spojenie zostalo zachované v § 9 ods. 2 písm. i/: „Zmluva o spotrebiteľskom okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Formulácia textu normy teda v porovnaní s nahradzovanou normou nevykazuje žiadnu významovú zmenu. Nemožno preto hovoriť ani o zmene dovtedajšieho chápania/výkladu opätovne použitého pojmoslovia.

16. Až novelizácia zákona č. 129/2010 Z.z. vykonaná zákonom č. 279/2017 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2018 zmenila ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i/ tak, že aktuálne znie: Zmluva o spotrebiteľskom okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a frekvenciu splátok, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Z citovaného už je zreteľný rozdiel v použítom pojmosloví. Z danej zmeny je však tiež nepochybne možné vyvodit', že zákonodarcu textom „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ mienil členenie (každej) splátky spotrebiteľského úveru a termínom „výška, počet a frekvenciu splátok“ (od 01.05.2018) len uvedenie celkovej výšky splátky bez požiadavky jej rozčlenenia na časť zodpovedajúcu istine, úrokom a iným poplatkom.

17. Napokon, neobstojí ani námietka odvolateľa týkajúca sa úrokov z omeškania. S určitým zjednodušením, ale presne vystihujúcim podstatu predmetného záveru, možno konštatovať, že nejde o „omyl v dokazovaní“, ako tvrdí žalobca, ale o „omyl“ vo vymedzení nároku. Zo žaloby - osobitne z jej petitu - je nesporné, že žalobca popri istine 13.738,13 eur uplatňoval úrok vo výške 3.283,93 eur a úroky zo zostatku nesplatennej istiny vo výške 11,9 % ročne z danej sumy od 16.05.2017 do zaplatenia. Vo vzťahu k úrokom z omeškania uplatňoval túto časť nároku len vo výške 5,25 % ročne zo sumy 13.738,13 eur od 16.05.2017 do zaplatenia. Žiadne iné úroky z omeškania (a to ani v pomenovaní používanom

žalobcom v odvolaní „sankčné úroky“) si žalobca konkrétne skutkovo neuplatňoval. Nadväzne, náležite postupoval okresný súd, pokiaľ pri priznaní nároku v časti istiny v nižšej sume priznal z danej čiastky úrok z omeškania v rozsahu uplatňovanom samotným žalobcom, t.j. 5,25 % ročne od 16.05.2017 do zaplatenia.

18. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

19. Žalobca síce odvolaním výslovne napadol aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenou nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej (čiastočným zamietnutím žaloby). Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritórnej časti zakladá vecnú správnosť aj od neho závislého výroku o náhrade trov konania. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd zodpovedajúco konkrétnostiam súdnej veci aplikoval zásadu pomerného úspechu v spore v spojení s neuplatnením/ /s nevzniknutím trov na strane žalovaného.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že strany nemajú nárok na ich náhradu. Odvolateľ/žalobca nebol v tomto štádiu konania úspešný, preto nemá nárok na náhradu jeho trov; naproti tomu žalovanému žiadne trovy konania v súvislosti odvolacím prieskumom nevznikli (§ 251 CSP).

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.